

Undersøgelse: Kommuner gør ikke nok mod oversvømmelser

Foto: Stampreklamefoto.dk/Realdania

Selv om alle kommuner har fået lavet klimatilpasningsplaner, mangler mange en plan for, hvordan de i praksis vil beskytte borgerne mod oversvømmelser.

Af [Ulrik Andersen](#)

Følg [@UAndersen](#)

24. apr 2017 kl. 05:00

Hvis du har en følelse af, at der er blevet talt og talt og talt om skybrud, monsterrregn, stigende havvandsstand og oversvømmelser de seneste år, har du helt ret. Til gengæld kniber der mange steder med at få omsat ord og håndvriden til en egentlig indsats mod de voksende vandmængder.

Læs også: [Ny lovgivning skal give kommuner plads til at tage ansvar for klimatilpasning](#)

I 2012 [aftalte](#) den daværende regering med kommunerne, at de sidstnævnte i løbet af 2013 skulle udarbejde 'klimatilpasningsplaner, der indeholder en kortlægning af risikoen for oversvømmelse og som skaber overblik og prioriterer indsatsen.' Samtidig fik kommunerne lov til at hæve deres udgifter til klimatilpasning af spildevandssystemet med 2,5 mia. kr. i 2013.

Halvdelen manglede handlingsplan

Kommunerne skulle sende deres klimatilpasningsplaner ind til Miljøstyrelsen. Men for det første kneb det med at få planerne færdige, for det andet var der en del mangler i planerne, og for det tredje var det kun halvdelen af kommunerne, der samtidigt lavede handlings- og investeringsplaner på baggrund af de identificerede risici.

‘Kun halvdelen af de kommunale klimatilpasningsplaner indeholder en handlingsplan eller henvisning til en, og meget få har lavet økonomiske overslag over den planlagte indsats,’ fremgår det af [rapporten ‘Evaluering af kommunal klimatilpasning,’](#) som Miljøstyrelsen offentliggjorde tirsdag.

Ignorerede alt andet end regn

Samtidig fandt embedsmændene i Miljøstyrelsen en række mangler i planerne. En del af kommunerne havde således kun set på oversvømmelsesrisikoen fra regn og ignoreret eksempelvis grundvandsstigninger, vandløb og havvand.

De kommuner, der havde afleveret mangelfyldte planer, underskrev en hensigtserklæring om at udbedre manglerne inden udgangen af 2017, og Miljøstyrelsen har derfor hverken noget bud på, om klimatilpasningsplanerne er kommet i orden, eller om kommunerne har fået lavet handlingsplaner, fortæller kontorchef Katrine Rafn fra Miljøstyrelsen.

»Vi har fået planerne til gennemsyn efterhånden, som de blev klar. De steder, hvor der manglede noget, har vi bedt kommunerne om at supplere, og de har tilkendegivet, at de ville gøre det. Men fordi de har indtil udgangen af 2017 til at klare opgaven, har vi endnu ikke set på, om de har gjort det.«

Læs også: [Eksperter: Kommunerne skal huske klimasikring mod stigende have](#)

Til kommunernes forsvar skal det dog siges, at økonomaftalen ikke indeholdt noget krav om, at kommunerne skulle gå i gang med at klimasikre. Der var kun et krav om at kortlægge oversvømmelsesrisici. Men kravet om handling var implicit i aftalen, mener Katrine Rafn.

»Når man har lavet en fyldestgørende risikokortlægning er det naturlige næste skridt vel, at man forholder sig til, hvad man så vil gøre og hvornår.«

Kun 21 kommuner havde penge til planer

I modsætning til Miljøstyrelsen har brancheorganisationen Dansk Miljøteknologi forsøgt at finde ud af, hvor langt kommunerne er kommet med klimatilpasnings- og handlingsplaner, siden de første versioner blev afleveret.

I december 2015 viste brancheorganisationens [undersøgelse](#), at 96 kommuner havde kortlagt risikoen for oversvømmelse fra havet, fra vandløb, fra grundvandsstigninger og ved længevarende regnhændelser og ved skybrud. Men kun 57 kommuner havde udarbejdet en handlingsplan og endnu færre - 38 - havde en tidsplan for gennemførelsen af indsatserne. Og når spørgsmålet gik på finansiering var det kun 21 kommuner, der kunne fortælle, hvad prisen ville blive, og hvor pengene skulle komme fra.

Læs også: [Sådan skal Danmark undgå kæmperegning for klimaforandring](#)

Ifølge direktør i Dansk Miljøteknologi, Jørn Jespersen ser billedet ikke meget bedre ud i dag.

»Det kan være at en enkelt eller to kommuner er kommet lidt videre, men vi mener stadig at billedet er dækkende.«

Ingeniøren har bedt Kommunernes Landsforening om at forholde sig til undersøgelserne fra Miljøstyrelsen og Dansk Miljøteknologi, men KL kunne ikke vende tilbage med et svar, før redaktionens deadline.

Klimatilpasning bør være lov

Evalueringsrapporten kommer ikke med forslag til, hvordan man kan sikre, at kommunerne får omsat planer til handling, men Dansk Miljøteknologi har flere forslag.

»De mange mangler i planerne understreger at der er behov for meget klart og kontant at skrive, hvad en klimatilpasningsplan skal indeholde. Det skal være et krav, at man tager højde for oversvømmelsesrisici fra hele vandkredsløbet: Nedbør, kloaker, grundvand, vandløb og havvand,« siger Jørn Jespersen.

Læs også: [Sluser skal holde havvand ude af byerne](#)

Desuden bør det ifølge brancheorganisationen være et lovkrav, at kommunerne skal opdatere klimatilpasningsplanerne som en del af kommuneplanen.

»Der er ikke nogen lov, der forpligter kommunerne til at opdatere klimatilpasningsplanerne. Der er kun aftalen fra 2012. Får vi det skrevet ind i loven om kommunalplanlægning, sikrer man, at

planerne hvert fjerde år bliver opdateret med den nyeste viden om klimaets udvikling og nye modelberegninger af risiciene.«

Frit byggeri i oversvømmelsesområder

Kommer klimatilpasning ind i kommunalplanerne er der også håb om, at de 39 kommuner, der hverken krævede at oversvømmelsestruede områder skulle friholdes for nybyggeri eller krævede at nybyggeri i de oversvømmelsestruede områder skulle klimasikres, begynder på det.

»Samfundsmæssigt er det jo helt gækk i låget ikke at stille krav, når det er så meget billigere at forebygge end at reparere skaderne bagefter,« siger Jørn Jespersen.

Læs også: [Teknologiråd: Stormflodslovgivning skal strammes op](#)

Evalueringen vil [ifølge Miljøstyrelsen](#) nu komme til at indgå i en undersøgelse for klimatilpasnings- og kystbeskyttelsesområdet, der blandt andet skal afdække, hvordan udfordringer med klimaforandringer håndteres samt afdække, om der eventuelt er behov for yderligere tiltag på området. Desuden bliver der sat gang i en række analyser, der skal afdække investeringsbehovet og mulighederne for at skabe de rette incitamenter til en effektiv klimatilpasning.

Spildevandskunder skal betale

Her bliver det et centralt spørgsmål, om kommunerne igen kan få lov til at finansiere klimatilpasningen 100 procent via spildevandsregningerne til borgere og virksomheder, som de kunne indtil 2016.

»I dag skal kommunerne betale 25 procent af udgifterne, og det betyder, at klimatilpasning kommer i konkurrence med børn, skoler og ældre, og der taber klimatilpasning ofte, selvom det samfundsøkonomisk giver god mening at investere i,« siger Jørn Jespersen. I [en pressemeddelelse](#) bakker KL op om samme holdning.

»Vi har i halvandet år forsøgt at råbe ministeren op for at få videreført 'medfinansieringsordningen', men kun fået henholdende svar om at afvente evalueringen. Nu er evalueringen her, og den efterlader inden tvivl: Ordningen var en succes, og den er ikke blevet misbrugt, hvilket nogle ellers frygtede og måske stadig bruger som undskyldning,« lyder det således fra formanden for KLS Teknik- og Miljøudvalg, Jørn Pedersen (V), der er borgmester i Kolding Kommune.

Katrine Rafns eneste kommentar er, at 'det bliver en politisk afgørelse.'

[Klima og energi](#)

[Klimasikring, Politik](#)